

COMPLEXUL

MUZEUL ȚĂRII CRIȘURILOR ORADEA

COMPLEXUL MUZEUL ȚĂRII CRIȘURILOR, ÎN PARTENERIAT CU
EPISCOPIA ROMANO-CATOLICĂ DE ORADEA ȘI
UNIVERSITATEA CREȘTINĂ PARTIUM ORADEA

IOACHIM NICA. DESEN

ORADEA 24 FEBRUARIE - 24 MARTIE 2011

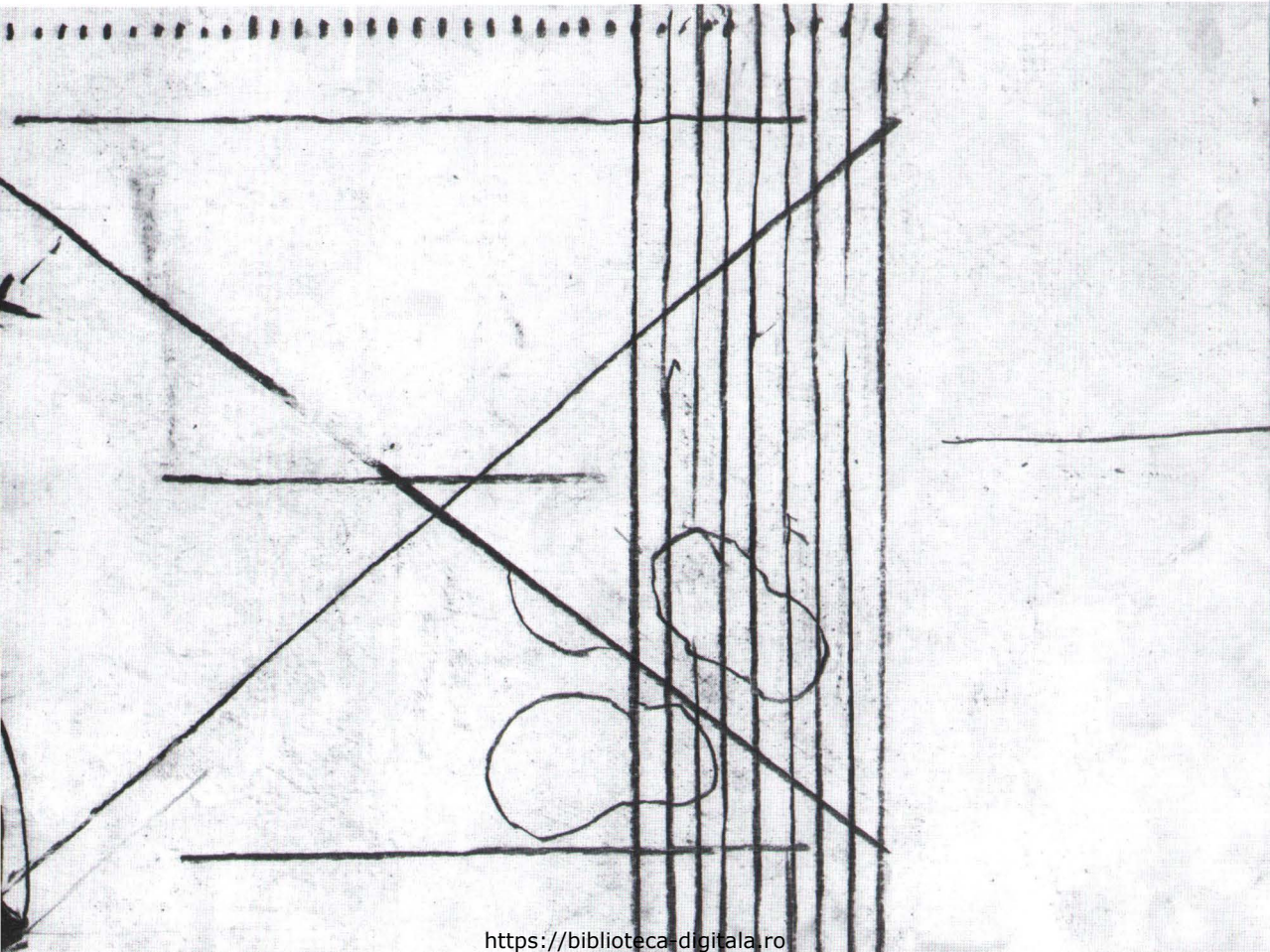
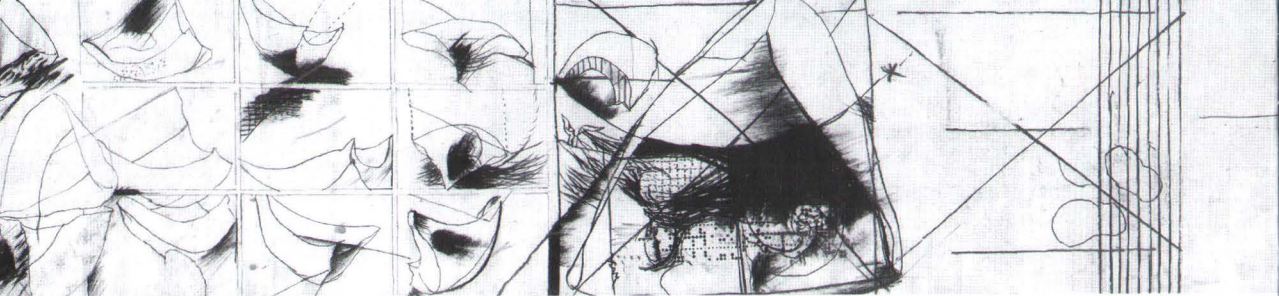
<https://biblioteca-digitala.ro>

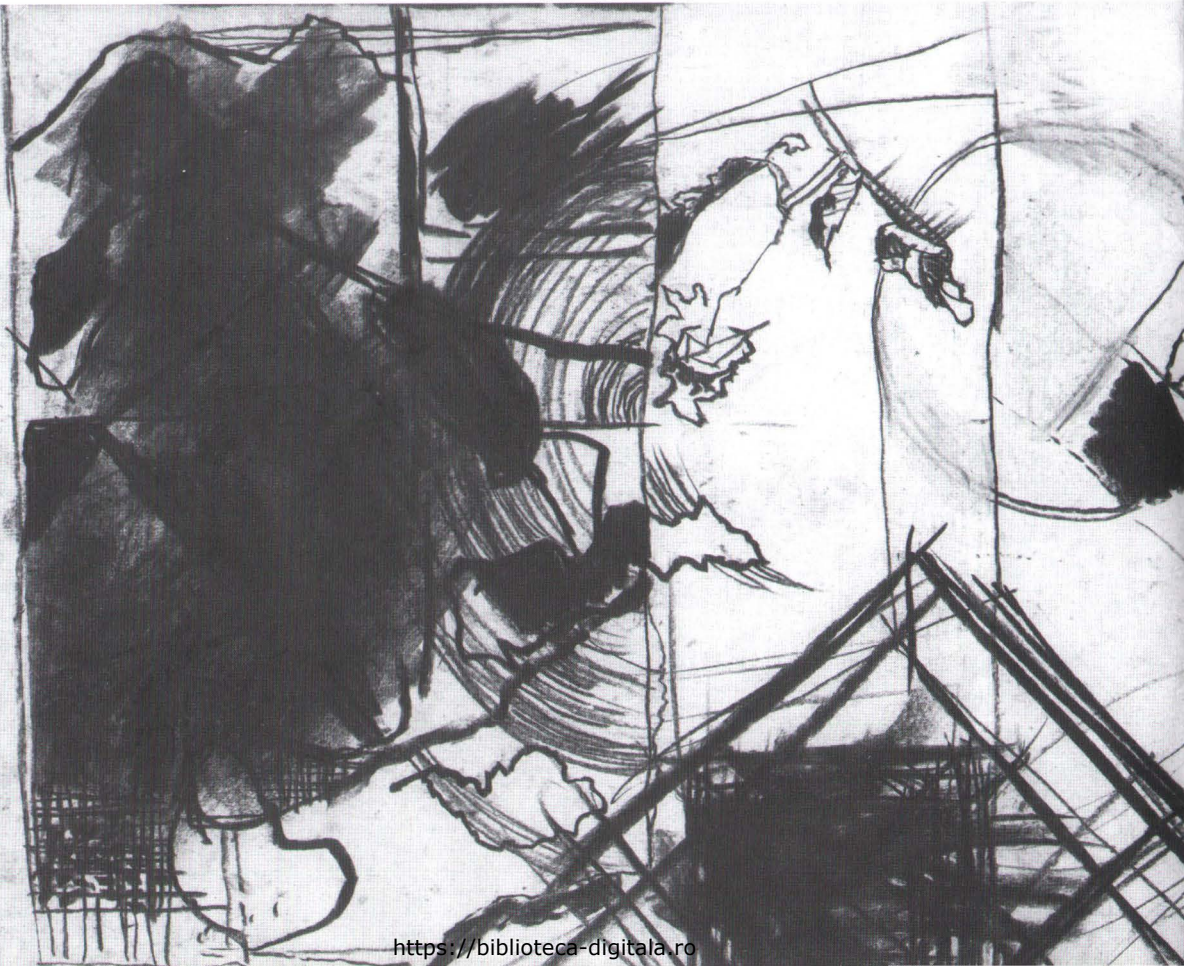
**Un grafician de vocație:
Ioachim Nica**

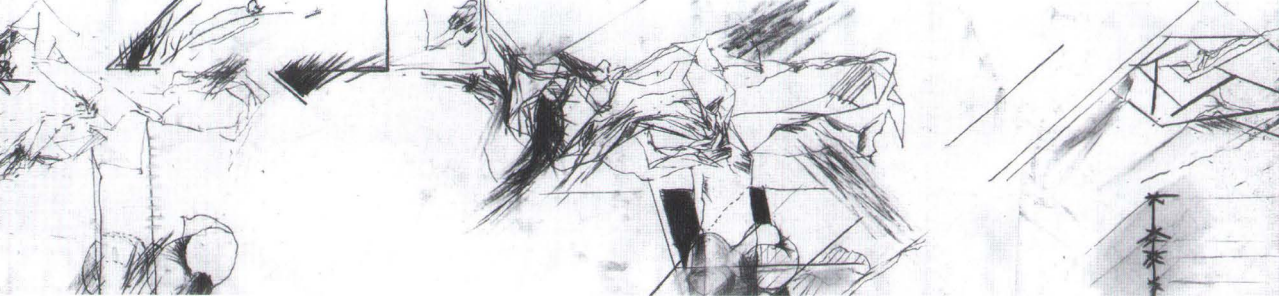
...La prima vedere, compozițiile grafice ale lui Ioachim Nica, fie desenate fie executate în diferite tehnici de gravură, fac parte din marea (și atât de complicată !) familie a abstracționismului figurativ, altfel zis a celui tip de abstracționism care, bazat pe legile tradiționale ale imaginii artistice, compune structuri perfect justificate prin mișcările interioare, prin efectele de forță ale ducturilor liniare, prin raporturile dintre închis deschis, prin logica de sine a ansamblului construit. O asemenea imagine ar putea fi denumită nonfigurativă, în sensul că nu reprezintă nici o figură cunoscută, dar devine figurativă prin ea însăși, calitatea de realitate fiind dobândită prin faptul creației. Nu este, dar ar putea fi, în epoca noastră, când se discută atât despre postmodernism, s-ar putea lesne recurge la integrarea graficii lui Ioachim Nica în atât de largul și greu delimitabilul fenomen de după modern. Faptul este posibil în primul rând pentru că artistul clujean nu intră – și cred că deliberat – în conflict cu experiențele grafice moderne, să-i zicem moderniste. Dimpotrivă, el preia, cu libertatea celui sigur de propriul său discurs, modul modernist de a lăsa imaginii o evidentă autonomie de fapt, cu vădită respectare a limbajului specific. Dar, pe de altă parte, Ioachim Nica nu uită nici un moment că orice fapt de artă se înscrie – vrând, nevrând – într-o devenire istorică și că, oricât s-ar dori de antitetic (sau tocmai pentru aceasta) el este legatarul epocilor care i-au precedat. Respectul pentru lucrul bine făcut și o gravă asumare a ideii de durată intervin în procesul de creație ca factori ordonatori, implicând nemărturisita aspirație către un stil cu perspectivă, ceea ce poate fi, iarăși, pus pe seama unei atitudini postmoderne, ...

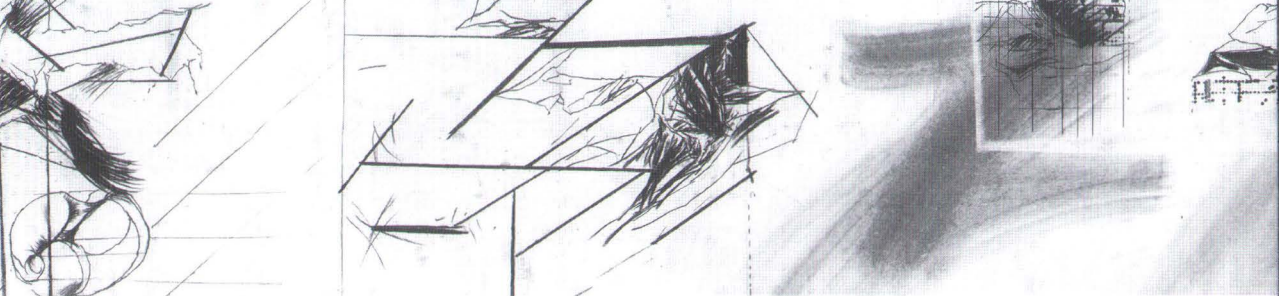
... Tentația de a-l raporta pe Ioachim Nica la marile momente din istoria artei mi-a fost stimulată de prezența în atelierul său a unui rotulus, pe care cred a nu greși calificându-l drept un unicat. Lat de cca 21 cm., rotulusul avea, la data când l-am văzut eu, o lungime de peste șase metri. Problema pusă și rezolvată de artist era aceea ca orice secvență grafică din lunga desfășurare a rotulusului să beneficieze de virtuțile unei compoziții autonome, iar din înălțuirea acestor compoziții episodice să rezulte un tot coerent, susceptibil de a fi continuat la infinit. Ideea unor imagini dispuse în serie este principal veche; este îndestulător să se gândească cineva la benzile desenate din Egiptul antic, ca și la rotulusurile bizantine. Dar marea dificultate a întreprinderii lui Ioachim Nica decurge din faptul că banda sa desenată nu povestește nimic, justificarea compozițională fiind asigurată exclusiv de logica înălțuirii semnelor grafice utilizate. Se cere a fi luată în considerare multitudinea procedeele care concurează la coerența și forța de convingere a discursului plastic: ritmurile interioare savant modulate, efectele de intensitate sau, dimpotrivă, de depresiune, stările conflictuale, de agitație, balansate cu momentele de calm, de meditativă adăstare. La urma urmei, rotulusul lui Ioachim Nica ar putea fi echivalat cu un jurnal de artist, un jurnal în care evenimentele trăite sunt consemnate fără ajutorul cuvintelor, direct printr-o diagramă liniară și prin semne grafice investite cu harul rostirii. ...

Fragment extras din articolul cu același titlu, publicat în revista "Arta", anul XXXIV, Nr. 9/1987

Prof.univ.dr. Aurel CHIRIAC

Parcurgând cele mai importante texte ale unor însemnați critici și istorici de artă români dedicate graficianului Ioachim Nica am rămas impresionat de naturalețea cu care respectivele somități își exprimă deschis admirația față de creația acestuia. Impecabil, scrupulozitate, sensibilitate sunt atribute constante asociate cu desenele maestrului. Pe de altă parte nu doar opera, ci și personalitatea dascălului universitar Ioachim Nica este desevocată, atât pentru farmecul comunicării dar și pentru reala autoritate profesională.

Având șansa găzduirii unei expoziții intitulată simplu - dar purtând un nume semnificativ pentru crezul estetic asumat permanent de artist- Ioachim Nica. Desen, trebuie să mărturisesc că, la rândul meu, nu am putut să nu simt un fior de admirație. De ce? Pentru că desenele în carbune, tuș ori creion sunt, fără putință de tăgadă, de o distincție particulară, distincție ce își are rădăcinile atât în originea sale moldave, cât și în străfundurile omului Ioachim Nica, un suflet tinzând mereu spre comuniunea cu universul.

Ciclurile închipuite de Ioachim Nica din 1972 încoace sunt, în opinia mea, rezultante directe ale împlinirii unui orgoliu de grafician abandonat total valorizării plastice a liniei, manifestând în permanență o bucurie sinceră și nealterată de intruziunea negativă sau pozitivă a realității cotidiene, dar și marcat de nevoia de a vizualiza teme care fac apel la sentimentul istoriei, la memoria locurilor și a oamenilor, sau, pur și simplu, la afirmarea unui deziderat estetic asumat pe de-a-ntregul. De altfel, expoziția orădeană, care este și una restrospectivă, ne oferă șansa descoperirii unei opere ce stă sub semnul unei măreții accesibile doar spiritelor alese, care prin încrâncenarea lor de a rămâne egali cu ei înșiși se impun până la urmă drept modele esențiale pentru comunitatea spirituală, pentru breasla profesională în care viețuiesc.

Ramona Novicov
Desenul de dincolo de desen

În povestirea Margueritei Yourcenar, Izbăvirea lui Wang-Fo, Împăratul îi spune bătrânului pictor: "Am în colecția operelor tale o pictură minunată, în care se ogîndesc munții, limanurile râurilor, marea. E drept că sunt nepus de micșorate, au însă o putere de a fi prezente mai mare decât chiar a obiectelor, asemenea imaginilor ce se reflectă pe suprafața unei sfere. Numai că pictura aceasta încă n-ai terminat-o, Wang-Fo, iar capodopera ta este abia un început".

Se pare că Împăratul, uimit, vroia să afle, cum de poate fi reprezentarea lumii, mai puternică decât lumea însăși. Vroia să afle, cuprins de invidie, cum e posibil ca un artist pribeg să rămână mereu la începutul lucrurilor, ancorat în prospețimea primului impuls, a primului gând, a primei uimiri, a primei reverii? Ba mai mult, cum poate crea, biet muritor, singurul imperiu ce nu cunoaște limite și nu pierde niciodată, imperiul imaginației? Și mai ales, cum de-l poate abandona fără regret, pentru a crea, din nimic, un altul? De fapt, din aproape nimic, căci ce pot însemna câteva tușe de pensulă sau de băț sau câteva trăsături de carbune? Cenușă și apă. Și suflul magic de deasupra lor.

Desenul lui Ioachim Nica face parte din înalta clasă a imaginilor animate de acest suflu metafizic, singurul care merită - ne spun ele - a fi intrupat cu un gest încărcat, în proporții variabile, cu grație, voluptate, ironie, indoială, tăcere, tandrețe. Dar cea mai provocatoare e o anume componentă poetică a imaginilor sale: absența. Urmele adânci sau volatile ale acestei nenumite absențe explică, într-un fel, magia rotulusului caligrafic, "jurnalul vienez" al anilor '72 - '73. În desfășurare sunt șaisprezece metri de desen pur, în care ritmul și vidul fac legea plastică asemenea unui codex imemorial al vizualității. Mă întreb, privindu-l, oare ce ritm are înflorarea? Dar neliniștea, dar emoțiile - acelea abia perceptibile, nu se știe de unde răsărite când totul pare a fi în ordine? Ce se întâmplă înăuntrul lumii, unui artist când înafara lui se arată a nu se petrece nimic important? De unde se nasc acele furtuni și acele fracturi, acele implozii sau șoapte de șaman? Cum se naște spațiul plastic din proiecția formelor asupra lui, și ce forțe îl dezintegrează, după o vreme? Prin intermediul unui excepțional program de plasticizare a limbajului vizual, Ioachim Nica ne dezvățată - așa, ca într-o joacă inițiativă - să privim desenul ca gen de tranzit, ca etapă pregătitoare pentru o altă, mai substanțială. Desenul său, infinit delicat și totuși necruțător, chiar este o lume în sine, cu totul independentă, ce se reoprezintă pe ea însăși. Mai mult și mai departe, împins către zona limitelor sale, desenul din imperiul de semne al lui Ioachim Nica se arată ca ecorșeu al peisajelor interioare, acele peisaje abisale, neliniștitor hibride, infinit schimbătoare și, tocmai de aceea, aproape insesizabile. Mai mult, desenul său se arată ca o funcție a lumilor imaginale, devenind, astfel, aproape fără să vrea, un jurnal. Cel mai sensibil și mai adevărat jurnal al ritmurilor interioare, al pulsuniilor vitale, al stărilor imponderabile, un jurnal ce trimite dincolo de el însuși, către un neștiut, încă, început.

